

Literatura za vlády Karla IV.

Karel IV. /1316 – 1378/ jako syn Jana Lucemburského a Elišky Přemyslovny byl nejvzdělanějším panovníkem evropského středověku. Jako chlapec získal při biřmování jméno Václav. Roku 1323 byl otcem poslán do Francie, odkud se po 10 letech vrací do Čech a mluví italsky, latinsky, francouzsky a německy. Byl oblíbeným českým panovníkem a od roku 1354 i římským císařem. Ke korunovaci králů nechal zhotovit korunovační klenoty a dal postavit mnoho pozoruhodných staveb - katedrála sv. Víta, Karlův most, Karlštejn, Hladová zeď, Nové Město pražské aj. Dochází k velkému rozkvětu literatury.

Velký rozkvět literatury:

- ✓ Rok 1348 – založena Karlova univerzita – rozvoj vzdělanosti do širších vrstev obyvatelstva
- ✓ Legendy – o životě světců / Legenda o sv. Kateřině, Legenda o sv. Prokopu /
- ✓ Divadelní hry – zpočátku náboženského charakteru, hrány v kostele, později na nábřežích, na tržištích – hra Mastičkář – zesměšňuje šarlatánské léčitele
- ✓ Slovníky – Klaretův slovník
- ✓ Milostné lyrické písně – Ztratiláť jsem milého, Dřevo se listem odievá
- ✓ Cestopisy, rytířské eposy – veršovaná vyprávění o hrdinech
- ✓ Satiry a bajky – Podkoní a žák, O lišce a džbánu
- ✓ Životopisy – o životě významných osobností – Vita Caroli – vlastní životopis - napsal Karel IV. - určen jeho nástupcům jako návod pro úspěšného panovníka

Otázky k opakování:

- ✓ Kdy byla založena Karlova univerzita a co se tím změnilo?
- ✓ Které literární žánry patřily v té době k oblíbeným?
- ✓ Co znamená Vita Caroli a komu byla tato kniha určena?
- ✓ Které znáš významné stavby z doby vlády Karla IV.?
- ✓ Proč byl Karel IV. našim nejvzdělanějším panovníkem?
- ✓ Co je to legenda?
- ✓ Které naučné knihy v té době vznikaly?
- ✓ O kom vypráví eposy?
- ✓ Znáš bajku O lišce a džbánu?
- ✓ Kterými jazyky hovořil Karel IV.?